

ترجمه و برداشتی

از:

قرآن مجید

جزوه ییست و پنجم

ترجمه و برداشت: از استاد سید حسن ابطحی

تنظیم موضوعی: جمعی از دانشمندان

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ *

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَالصَّلَاةُ
وَالسَّلَامُ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ أَجْمَعِينَ لَا سِوَا عَلَى
بَقِيَّةِ اللَّهِ رُوحِي وَأَرْوَاحُ الْعَالَمِينَ لِتُرَابٍ مَقْدَمِهِ الْفِدَاءُ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

پیشگفتار

این جزوه باموضوع بندی مسئله «تزکیه نفس» از آیات قرآن تنظیم شده و هر آیه ای که مربوط به موضوعی از این علم است بعد از همان آیه ترجمه شده و سپس برداشتی از آیات در فصل جداگانه ای ارائه داده شده است. و بخاطر آنکه مباحثمان فعلاً در مسائل تزکیه نفس است قبل از مسائل اعتقادی آیاتی که مربوط به مراحل تزکیه نفس است در این جزوه آورده شده است.

ضمناً نباید گمان کرد، آنچه را که در اینجا می نویسیم تفسیر آیات قرآن بوده و یا حتی توضیح قرآن است. بلکه فقط یک نوع راهنمایی است که برای تدبّر بیشتری در قرآن و توجّه دوستان به سخنان حضرت حقّ جلّ و علایادآوری شده است.

تا ان شاء الله سالکین إلى الله با تأمل زیادتری موفّق به قرائت قرآن گردند. و ضمناً آیاتی که در این جزوه قرائت می شود جابجا شده و تنظیم موضوعی گردیده است.

یعنی اگر شما بخواهید آیانی که مربوط به تزکیه نفس است را پشت سر هم قرائت کنید به ترتیب قرآن مجید در این جزوه آورده شده است و بعدها سایر آیات که مربوط به عقاید و فروع احکام است در جزوات جداگانه ای آورده خواهد شد ان شاء الله.

به امید موفقیت و السلام

سید حسن ابطحی

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

آیه ۵۶ از سورة مبارکه هود

إِنِّي تَوَكَّلْتُ عَلَى اللَّهِ رَبِّي وَرَبِّكُمْ مَا مِنْ دَابَّةٍ إِلَّا هُوَ آخِذٌ بِنَاصِيَتِهَا إِنَّ

رَبِّي عَلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ﴿٥٦﴾

ترجمه آیه ۵۶

قطعاً من بر خدائی که پروردگار من و شما است توکل کرده‌ام. هیچ جنبنده‌ای نیست، مگر اینکه خدا بر آن تسلط دارد. قطعاً پروردگار من بر صراط مستقیم است. (۵۶)

برداشت از آیه ۵۶ (صراط مستقیم)

سالک الی الله باید بداند که صراط مستقیم همان دستورات پروردگار است و باید به خدا توکل کند تا به مقصد برسد.

آیه ۶۱ از سورة مبارکه هود

وَإِلَى ثَمُودَ أَخَاهُمْ صَالِحًا قَالَ يَا قَوْمِ اعْبُدُوا اللَّهَ مَا لَكُمْ مِنْ إِلَهٍ غَيْرُهُ هُوَ

أَنْشَأَكُمْ مِنَ الْأَرْضِ وَاسْتَعْمَرَكُمْ فِيهَا فَاسْتَغْفِرُوهُُمْ ثُمَّ تَوَبُّوا إِلَيْهِ إِنَّ رَبِّي

قَرِيبٌ مُجِيبٌ ﴿٦١﴾

ترجمه آیه ۶۱

و به سوی قوم ثمود برادرشان صالح را فرستادیم، صالح گفت: ای قوم من، خدا را پرستش کنید که

خدائی جز او برای شما نیست. او است که شما را از زمین آفرید و طلب آبادی در آن را از شما می‌کند. از او آمرزش بخواهید، سپس به سوی او باز گردید. قطعاً پروردگار من به شما نزدیک است و دعای شما را اجابت می‌کند. (۶۱)

برداشت از آیه ۶۱ (آبادانی زمین)

سالک الی الله باید بداند که خدای تعالی در دنیا از او سه چیز را می‌خواهد:

اول: بندگی خدا

دوم: آباد کردن زمین

سوم: استغفار و توبه

که خدای تعالی به این وسیله به او اجر کاملی عنایت خواهد فرمود.

آیات ۶۲-۶۳ از سوره مبارکه هود

قَالُوا يَا صَالِحُ قَدْ كُنْتَ فِينَا مَرْجُوًّا قَبْلَ هَذَا أَتَنْهَانَا أَنْ نَعْبُدَ مَا يَعْبُدُ

آبَاؤُنَا وَ إِنَّا لَفِي شَكٍّ مِمَّا تَدْعُونَا إِلَيْهِ مُرِيبٍ ﴿٦٢﴾ قَالَ يَا قَوْمِ أَرَأَيْتُمْ إِنْ

كُنْتُ عَلَى بَيِّنَةٍ مِنْ رَبِّي وَآتَانِي مِنْهُ رَحْمَةً فَهَلْ يُنْصَرُنِي مِنَ اللَّهِ إِنْ عَصَيْتُهُ

فَمَا تَزِيدُونَنِي غَيْرَ تَخْسِيرٍ ﴿٦٣﴾

ترجمه آیات ۶۲-۶۳

گفتند: ای صالح، تو قبل از این در میان ما مایه امید بودی. آیا ما را از پرستش آنچه پدرانمان می‌پرستیدند، جلوگیری می‌کنی؟ و ما از آنچه تو ما را به آن دعوت می‌کنی، در شک و تردید هستیم. (۶۲)

صالح گفت: ای قوم من، اگر شما ببینید من از طرف پروردگارم دلیل آشکاری داشته باشم و خدا رحمتی از جانب خود به من داده باشد، اگر او را نافرمانی کنم، چه کسی مرا در مقابل خدا یاری می‌کند؟ پس شما چیزی جز زیانکاری بر من نمی‌افزایید. (۶۳)

برداشت از آیات ۶۲-۶۳ (تعصّب بیجا)

سالک الی الله نباید به فکر سنت‌های گذشتگان که روی تعصّب به آن عمل کرده‌اند باشد. او نباید به دلایل عقلی و گفتار پیامبران بی‌توجه باشد. او باید بداند اگر از حقایق سرپیچی کند، کسی به فریاد او نمی‌رسد و خدای تعالی او را مورد مؤاخذه قرار می‌دهد.

آیات ۷۷-۸۰ از سوره مبارکه هود

وَلَمَّا جَاءَتْ رُسُلُنَا لُوطًا سِيءَ بِهِمْ وَضَاقَ بِهِمْ ذَرْعًا وَقَالَ هَذَا يَوْمٌ

عَصِيبٌ ﴿٧٧﴾ وَجَاءَهُ قَوْمُهُ يُهْرَعُونَ إِلَيْهِ وَمِنْ قَبْلُ كَانُوا يَعْمَلُونَ السَّيِّئَاتِ

قَالَ يَا قَوْمِ هَؤُلَاءِ بَنَاتِي هُنَّ أَطْهَرُ لَكُمْ فَاتَّقُوا اللَّهَ وَلَا تُخْزُونِ فِي ضَيْفِي أ

لَيْسَ مِنْكُمْ رَجُلٌ رَشِيدٌ ﴿٧٨﴾ قَالُوا لَقَدْ عَلِمْتَ مَا لَنَا فِي بَنَاتِكَ مِنْ حَقٍّ وَ

إِنَّكَ لَتَعْلَمُ مَا نُرِيدُ ﴿٧٩﴾ قَالَ لَوْ أَنَّ لِي بِكُمْ قُوَّةً أَوْ آوِي إِلَى رُكْنٍ

شَدِيدٍ ﴿٨٠﴾

ترجمه آیات ۷۷-۸۰

و هنگامی که فرستادگان ما نزد لوط آمدند، از آمدنشان دلتنگ و پریشان‌خاطر شد و گفت: امروز روز سختی خواهد بود. (۷۷)

و قوم لوط به سرعت به سراغ او آمدند و آن قوم قبلاً مرتکب کارهای زشت می‌شدند. لوط گفت: ای قوم من، این‌ها دختران منند. آن‌ها برای شما پاکیزه‌ترند. پس از خدا بترسید و مرا در مورد میهمانانم رسوا نکنید. آیا در میان شما یک مرد فهمیده و عاقل وجود ندارد؟ (۷۸)

گفتند: قطعاً تو خوب می‌دانی که ما تمایلی به دختران تو نداریم و قطعاً تو خوب می‌دانی که ما چه می‌خواهیم. (۷۹)

لوط گفت: ای کاش برای مقابله با شما قدرتی داشتم یا اینکه به تکیه‌گاه محکمی پناهنده می‌شدم. (۸۰)

برداشت از آیات ۷۷-۸۰ (اهمیت تزکیه نفس)

سالک الی الله باید بداند که اگر به تزکیه نفس اهمیت نداد و آن را جدی نگرفت، آنچنان دچار بدبختی می شود که فطرت خود را از دست می دهد و به کارهای حرام و بلکه دور از فطرت دست می زند، از آنچه لذت بخش و حلال است روی می گرداند و در نتیجه مانند قوم لوط به عذاب های دنیا و آخرت دچار می شود.

آیات ۸۴-۸۶ از سوره مبارکه هود

وَإِلَىٰ مَدْيَنَ أَخَاهُمْ شُعَيْبًا قَالَ يَا قَوْمِ اعْبُدُوا اللَّهَ مَا لَكُم مِّنْ إِلَهِ غَيْرُهُ وَ

لَا تَتَّقُوا الْمِثَالَ وَالْمِيزَانَ إِنِّي أَرَاكُمْ بِخَيْرٍ وَإِنِّي أَخَافُ عَلَيْكُمْ عَذَابَ

يَوْمٍ مُحِيطٍ ﴿٨٤﴾ وَيَا قَوْمِ أَوْفُوا الْمِيزَانَ وَالْمِيزَانَ بِالْقِسْطِ وَلَا تَبْخَسُوا

النَّاسَ أَشْيَاءَهُمْ وَلَا تَعْتُوا فِي الْأَرْضِ مُفْسِدِينَ ﴿٨٥﴾ بَقِيَتْ اللَّهُ خَيْرٌ لَّكُمْ

إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ وَ مَا أَنَا عَلَيْكُمْ بِحَفِيفٍ ﴿٨٦﴾

ترجمه آیات ۸۴-۸۶

و به سوی اهل مدین، برادرشان شعیب را فرستادیم. گفت: ای قوم من، خدا را پرستش کنید که برای شما خدایی جز او نیست و در پیمانه و ترازو کم نکنید. قطعاً من شما را در خوبی می بینم و من از عذاب آن روزی که شما را احاطه خواهد کرد، می ترسم. (۸۴)

و ای قوم من، پیمانه و ترازو را به عدالت کامل ادا کنید و حقوق مردم را کم ندهید و کوشش نکنید که در روی زمین فسادکننده باشید. (۸۵)

باقیمانده خدا^(۱) برای شما بهتر است اگر ایمان داشته باشید و من محافظ و مراقب اعمال شما نیستم. (۸۶)

۱ - در تفسیر اهل بیت (علیهم السلام) منظور از بقیة الله (باقی مانده خدا) حضرت صاحب الزمان (عجل الله تعالی فرجه الشریف) است.

برداشت از آیات ۸۴ - ۸۶ (عدالت)

سالک الی الله باید نسبت به مردم با عدالت رفتار کند، کم فروشی نکند، در قیمت گذاری بی انصاف نباشد، در زمین فساد نکند، بکوشد که حضرت بقیه الله ارواحناده را در ایجاد عدل و داد الگو قرار دهد و آنچه خدای تعالی به او عنایت فرموده بهتر از هر چیز بداند.

آیه ۸۸ از سوره مبارکه هود

قَالَ يَا قَوْمِ أَرَأَيْكُمْ إِنْ كُنْتُ عَلَىٰ بَيِّنَةٍ مِنْ رَبِّي وَرَزَقَنِي مِنْهُ رِزْقًا حَسَنًا وَ
مَا أُرِيدُ أَنْ أُخَالِفَكُمْ إِلَىٰ مَا أَنهَآكُمْ عَنْهُ إِنْ أُرِيدُ إِلَّا الْإِصْلَاحَ مَا اسْتَطَعْتُ
وَمَا تَوْفِيقِي إِلَّا بِاللَّهِ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَإِلَيْهِ أُنِيبُ ﴿٨٨﴾

ترجمه آیه ۸۸

گفت: ای قوم من، چه می بینید که اگر من دلیل آشکاری از طرف پروردگارم داشته باشم و به من از آن، روزی خوبی داده باشد، (آیا می توانم بر خلاف آن رفتار کنم؟) و من نمی خواهم که خودم مرتکب آن چیزی شوم که شما را از آن نهی می کنم. تا آنجا که بتوانم قصدی جز اصلاح (جامعه شما را) ندارم و توفیق من جز بوسیله خدا نمی باشد. من به خدا توکل نمودم و به سوی او بر می گردم. (۸۸)

برداشت از آیه ۸۸ (اصلاح طلبی)

سالک الی الله باید تا می تواند اصلاح طلب باشد و موفقیتش را از خدا بخواهد، به خدای تعالی توکل کند و به او پناه ببرد.

آیات ۸۹ - ۹۰ از سوره مبارکه هود

وَاِذَا قُلُوبُهُمْ مُّشْرَبَتْ بِذِکْرِ رَبِّهَا أَنَّهُمْ لَفِي سَآءِ مَا كَانُوا عَمِلِينَ ﴿٨٩﴾
وَاِذَا قُلُوبُهُمْ مُّشْرَبَتْ بِذِکْرِ رَبِّهَا أَنَّهُمْ لَفِي سَآءِ مَا كَانُوا عَمِلِينَ ﴿٩٠﴾

هُودٍ أَوْ قَوْمٍ صَالِحٍ وَ مَا قَوْمٌ لُّوطٍ مِنْكُمْ بِبَعِيدٍ ﴿٨٩﴾ وَ اسْتَغْفِرُوا رَبَّكُمْ هُمْ

تُوبُوا إِلَيْهِ إِنَّ رَبِّي رَحِيمٌ وَدُودٌ ﴿٩٠﴾

ترجمه آیات ۸۹-۹۰

و ای قوم من، مبادا دشمنی شما با من سبب شود که شما هم به مصیبتی مثل آنچه به قوم نوح یا قوم هود و یا قوم صالح رسید، گرفتار شوید و قوم لوط از شما چندان دور نیست. (۸۹)
و از پروردگار خود طلب آمرزش کنید، سپس به سوی او برگردید، قطعاً پروردگارم مهربان و دوستدار بندگانش می باشد. (۹۰)

برداشت از آیات ۸۹-۹۰ (لجبازی)

سالک الی الله نباید صفت لجبازی را به حدی برساند که سبب ناراحتی خود به خصوص در مسایل معنوی بشود و مانند گذشتگان که به عذاب های الهی مبتلا شدند، مبتلا گردد. بلکه باید از این صفات بلکه ضعیفش دست بکشد، استغفار و توبه کند تا مهربانی خاص خدا و محبت او نسبت به این سالک الی الله ابراز گردد.

آیات ۱۱۲-۱۱۵ از سوره مبارکه هود

فَاسْتَقِمْ كَمَا أُمِرْتَ وَ مَنْ تَابَ مَعَكَ وَ لَا تَطْغَوْا إِنَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ﴿١١٢﴾

وَ لَا تَرْكُنُوا إِلَى الَّذِينَ ظَلَمُوا فَتَمَسَّكُمُ النَّارُ وَ مَا لَكُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ مِنْ

أَوْلِيَاءٍ هُمْ لَا تُنصِرُونَ ﴿١١٣﴾ وَ أَقِمِ الصَّلَاةَ طَرَفِي النَّهَارِ وَ زُلْفَا مِنَ اللَّيْلِ إِنَّ

الْحَسَنَاتِ يُذْهِبْنَ السَّيِّئَاتِ ذَلِكَ ذِكْرَى لِلذَّاكِرِينَ ﴿١١٤﴾ وَ اصْبِرْ فَإِنَّ اللَّهَ

لَا يُضِيعُ أَجْرَ الْمُحْسِنِينَ ﴿١١٥﴾

ترجمه آیات ۱۱۲-۱۱۵

پس همان گونه که به تو امر شده، استقامت کن و همچنین آن هائی که با تو، به سوی خدا آمده اند، باید استقامت کنند و طغیان نکنید که خدا آنچه را انجام می دهد می بیند. (۱۱۲)

و به آن هائی که ستم کرده اند، متمایل نشوید که موجب می شود آتش شما را بگیرد و در آن حال جز خدا هیچ سرپرستی نخواهید داشت، سپس شما یاری نمی شوید. (۱۱۳)

و در دو طرف روز و پاسی از شب نماز را بر پا دار، چون قطعاً نیکبها، بدبها را از بین می برند. این تذکر و پندی است برای یادکنندگان. (۱۱۴)

و صبر و استقامت داشته باش که قطعاً خدا پاداش نیکوکاران را ضایع نمی کند. (۱۱۵)

برداشت از آیات ۱۱۲-۱۱۵ (استقامت)

سالک الی الله باید به آنچه در زیر گفته می شود، مقید باشد:

اول: در انجام اوامر الهی دارای ثبات و پابرجایی باشد.

دوم: دوستان با استقامتی داشته باشد.

سوم: زیر بار ظالمین و ستمگران نرود.

چهارم: نمازش را در روز و شب برپا دارد.

پنجم: نماز شب را بخواند که سیئاتش از بین برود و بالاخره صبر و بردباری داشته باشد، زیرا خدای تعالی اجر نیکوکاران را ضایع نمی کند.

آیات ۱۱۷-۱۱۹ از سوره مبارکه هود

وَمَا كَانَ رَبُّكَ لِيُهْلِكَ الْقُرَىٰ بِظُلْمٍ وَأَهْلُهَا مُصْلِحُونَ ﴿١١٧﴾ وَلَوْ شَاءَ رَبُّكَ لَجَعَلَ النَّاسَ أُمَّةً وَاحِدَةً وَلَا يَزَالُونَ مُخْتَلِفِينَ ﴿١١٨﴾ إِلَّا مَن رَّحِمَ رَبُّكَ وَلِذَلِكَ خَلَقَهُمْ وَتَمَّتْ كَلِمَةُ رَبِّكَ لَأَمْلَأَنَّ جَهَنَّمَ مِنَ الْجِنَّةِ وَالنَّاسِ أَجْمَعِينَ ﴿١١٩﴾

و پروردگارت چنین نبود که آبادیها را به ظلم و ستم نابود کند، در حالی که اهلش مصلح و نیکوکار باشند. (۱۱۷)

و اگر پروردگارت می خواست، همه مردم را یک امت واحد قرار می داد ولی آنها همیشه با هم در اختلاف بودند. (۱۱۸)

مگر آن افرادی که پروردگارت به آنها مهربانی کرد و برای همین پذیرش مهربانی است که آنها را آفریده است و فرمان پروردگارت بر این امر مقرر شد که حتماً جهنم را از همه جن و انس پر خواهم کرد. (۱۱۹)

برداشت از آیات ۱۱۷-۱۱۹ (خدای تعالی ظالم نیست)

سالک الی الله باید بداند که خدای تعالی به هیچ وجه به کسی ظلم نمی کند ولی این مردمند که به خاطر هواهای نفسانی دائماً اختلاف دارند و از وحدت دوری می کنند و مورد رحمت و لطف پروردگار واقع نمی شوند و حال آنکه برای همین خلق شده اند.